

Na tej stronie przedstawiono przegląd zawodów prawniczych w Rumunii.

Zawody prawnicze – wprowadzenie

W Rumunii wyróżnia się następujące zawody prawnicze:

prokuratorzy
sędziowie
adwokaci
radcy prawni
notariusze
komornicy
urzędnicy sądowi
referendarze sądowi
asystenci sędziego

Prokuratorzy

Organizacja

Rumuńska służba prokuratorska obejmuje:

prokuratury przy sądach apelacyjnych, sądach okręgowych, sądach rodzinnych i do spraw nieletnich oraz sądach rejonowych;

prokuratury przy sądach wojskowych.

Najwyższym organem jest prokuratura przy Wysokim Trybunale Kasacyjnym i Sprawiedliwości, w tym jej struktury wyspecjalizowane: Krajowa Dyrekcja Antykorupcyjna (DNA) oraz Dyrekcja ds. Ścigania Przemocności Zorganizowanej i Terroryzmu (Direcția de Investigarea a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – DIICOT).

Pierwszy szczebel: prokuratury przy sądach rejonowych (176 jednostek)

Drugi szczebel: prokuratury przy sądach okręgowych (42 jednostki) oraz prokuratura przy Sądzie Rodzinnym i Nieletnich (1 jednostka)

Trzeci szczebel: prokuratury przy sądach apelacyjnych (15 jednostek).

Najwyższa Rada Sądownictwa (Consiliul Superior al Magistraturii – CSM) jest organem centralnym w systemie sądownictwa, odpowiadającym za regulację zawodu prokuratora. Przygotowaniem do zawodu oraz doskonaleniem zawodowym sędziów i prokuratorów zajmuje się

Krajowy Instytut Sądownictwa i Prokuratury (Institutul Național al Magistraturii – INM), który jest instytucją publiczną posiadającą osobowość prawną i działającą pod nadzorem Najwyższej Rady Sądownictwa. Służba prokuratorska wykonuje swoje zadania poprzez prokuratorów będących pracownikami prokuratur. Biura prokuratury działają przy wszystkich sądach, z wyjątkiem sądów dyscyplinarnych.

Postępowanie karne prowadzone przez prokuratury przy sądach apelacyjnych, sądach okręgowych oraz sądach rodzinnych i do spraw nieletnich.

Hierarchia instytucjonalna prokuratury przedstawia się następująco:

Najwyższym organem jest prokuratura przy Wysokim Trybunale Kasacyjnym i Sprawiedliwości (Prokuratura Generalna), na której czele stoi Prokurator Generalny Rumunii (Procurorul General al României). Organ ten koordynuje działalność prokuratur przy 15 sądach apelacyjnych.

Prokuratury przy sądach apelacyjnych koordynują czynności prokuratur przy 43 sądach okręgowych (w tym prokuratury przy sądzie rodzinnym i do spraw nieletnich). Każdą prokuraturą apelacyjną kieruje prokurator naczelny prokuratury apelacyjnej (*procuror general*).

Prokuratury przy sądach okręgowych koordynują czynności prokuratur przy 176 sądach rejonowych – każdą z tych prokuratur okręgowych kieruje prokurator naczelny prokuratury okręgowej (*prim-procuror*).

Prokuratury przy 176 sądach rejonowych, kierowane przez prokuratorów naczelnych prokuratur rejonowych, znajdują się na pierwszym (najniższym) szczeblu w hierarchii.

W prokuraturze przy Wysokim Trybunale Kasacyjnym i Sprawiedliwości funkcjonują dwie osobne struktury wyspecjalizowane. Są to:

Krajowa Dyrekcja Antykorupcyjna (Direcția Națională Anticorupție – DNA) odpowiedzialna za ściganie przestępstw o charakterze korupcyjnym i wnoszenie oskarżeń przeciwko ich sprawcom. Na czele dyrekcji stoi prokurator naczelny (*procuror șef*).

Dyrekcja ds. Ścigania Przemocności Zorganizowanej i Terroryzmu odpowiedzialna za ściganie przestępstwa zorganizowanej i terroryzmu oraz wnoszenie oskarżeń przeciwko sprawcom takich przestępstw. Na czele dyrekcji stoi prokurator naczelny, który podlega Prokuratorowi Generalnemu Rumunii.

Postępowanie karne w prokuraturach przy sądach wojskowych

Postępowaniem karnym dotyczącym przestępstw popełnionych przez członków personelu wojskowego zajmują się prokuratury wojskowe, które mają status prawny jednostek wojskowych. Prokuratury wojskowe działają przy wojskowych sądach okręgowych, Wojskowym Sądzie Terytorialnym w Bukareszcie (Tribunal Militar Teritorial București) oraz przy Wojskowym Sądzie Apelacyjnym w Bukareszcie (Curtea Militară de Apel București).

Hierarchia funkcjonalna prokuratorów

Prokuratorzy działają zgodnie z zasadami legalności, bezstronności i kontroli hierarchicznej.

Podejmują czynności na podstawie przepisów prawa, zapewniając poszanowanie i ochronę ludzkiej godności oraz praw osób fizycznych.

Prokuratorzy zatrudnieni w każdej jednostce prokuratury odpowiadają przed prokuratorem, będącym zwierzchnikiem tej jednostki, który z kolei odpowiada przed prokuratorem będącym zwierzchnikiem jednostki prokuratury wyższego szczebla.

Prokurator Generalny kierujący prokuraturą przy Wysokim Trybunale Kasacyjnym i Sprawiedliwości, prokurator naczelny Krajowej Dyrekcji Antykorupcyjnej oraz prokurator naczelny prokuratury przy sądzie apelacyjnym sprawują kontrolę nad podległymi im prokuratorami w sposób bezpośredni lub poprzez wyznaczonych prokuratorów.

Rola i obowiązki

W Rumunii występują dwie kategorie prokuratorów:

prokuratorzy cywilni, odpowiedzialni za ściganie i stawianie w stan oskarżenia sprawców przestępstw, będących osobami cywilnymi;

prokuratorzy wojskowi, odpowiedzialni za ściganie i stawianie w stan oskarżenia głównie sprawców przestępstw, będących członkami personelu wojskowego. Wyróżnia się następujące stanowiska prokuratorskie:

Prokurator Generalny Rumunii (zwierzchnik prokuratury przy Wysokim Trybunale Kasacyjnym i Sprawiedliwości);
prokurator naczelny (zwierzchnik Krajowej Dyrekcji Antykorupcyjnej i Dyrekcji ds. Ścigania Przeszłości Zorganizowanej i Terroryzmu);
prokuratorzy naczelni prokuratur apelacyjnych (zwierzchnicy prokuratur przy sądach apelacyjnych);
prokuratorzy naczelni prokuratur okręgowych i rejonowych (zwierzchnicy prokuratur przy sądach okręgowych i rejonowych);
naczelnicy wydziałów (zwierzchnicy wewnętrznych wydziałów prokuratur);
kierownicy działów (zwierzchnicy wewnętrznych działów prokuratur);
kierownicy sekretariatów (zwierzchnicy wewnętrznych sekretariatów prokuratur);
prokuratorzy.

Minister Sprawiedliwości może, w razie potrzeby, z urzędu lub na wniosek Najwyższej Rady Sądownictwa, sprawować nadzór nad prokuratorami za pośrednictwem prokuratorów nominowanych przez Prokuratora Generalnego Rumunii, Prokuratora Naczelnego Krajowej Dyrekcji Antykorupcyjnej lub samodzielnie, w celu skontrolowania następujących kwestii:

wydajności administracyjnej prokuratorów;
wyników pracy prokuratorów i liczby zakończonych spraw; oraz
jakości urzędowych stosunków prokuratorów z obywatelami oraz innymi stronami uczestniczącymi w czynnościach prowadzonych przez prokuratury. Kontrolą nie są objęte czynności podejmowane przez prokuratorów w toku postępowania karnego ani związane z nimi decyzje.

Minister Sprawiedliwości może zażądać od Prokuratora Generalnego Rumunii lub, w stosownych przypadkach, od prokuratora naczelnego Krajowej Dyrekcji Antykorupcyjnej sprawozdania z działalności jednostek prokuratury. Może on również wydawać instrukcje w sprawie środków, które należy zastosować w celu skutecznego zwalczania przestępczości.

Prokuratura przy Wysokim Trybunale Kasacyjnym i Sprawiedliwości składa roczne sprawozdanie ze swojej działalności Najwyższej Radzie Sądownictwa oraz Ministrowi Sprawiedliwości, który przedstawia wnioski z jego treści w swoim sprawozdaniu przed rumuńskim parlamentem.

Sędziowie

Organizacja

Najwyższa Rada Sądownictwa (Consiliul Superior al Magistraturii – CSM) jest organem centralnym w systemie sądownictwa odpowiadającym za regulację zawodu sędziego. Przygotowaniem do zawodu oraz doskonaleniem zawodowym sędziów i prokuratorów zajmuje się

[Krajowy Instytut Sądownictwa i Prokuratury](#) (Institutul Național al Magistraturii – INM), który jest instytucją publiczną posiadającą osobowość prawną i działającą pod nadzorem Najwyższej Rady Sądownictwa.

Rola i obowiązki

W Rumunii sędziowie specjalizują się w następujących rodzajach spraw:

sprawy cywilne i sprawy z zakresu egzekucji cywilnej;
sprawy karne i karne wykonawcze;
sprawy handlowe (sędzia komisarz);
sprawy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
sprawy administracyjne i podatkowe/finansowe;
sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych;
sprawy z zakresu prawa konstytucyjnego;
sprawy z zakresu prawa wojskowego.

Organizacja zawodów prawniczych: Adwokaci

Adwokaci

Organem centralnym odpowiadającym za regulację zawodu adwokata jest [Krajowe Stowarzyszenie Rumuńskich Izb Adwokackich](#) (Uniunea Națională a Barourilor din România – UNBR), które jest instytucją publiczną posiadającą osobowość prawną i zrzeszającą wszystkie izby adwokackie w Rumunii. Stoi ono na straży możliwości korzystania z prawa do obrony, kwalifikacji zawodowych i etyki zawodowej oraz godności i honoru członków unii. Należą do niego wszystkie izby adwokackie w Rumunii.

Prawnicze bazy danych

Informacje o adwokatów w Rumunii dostępne są na stronie internetowej [Krajowego Stowarzyszenia Rumuńskich Izb Adwokackich](#).

Czy dostęp do bazy danych jest bezpłatny?

Tak.

Radcy prawni

Zgodnie z przepisami radcy prawni mogą zrzeszać się na poziomie okręgów, według sektora lub obszaru działania, odpowiednio do swoich zainteresowań zawodowych lub, w stosownych przypadkach, tworzyć stowarzyszenia krajowe podlegające przepisom ustawy o stowarzyszeniach i fundacjach. Jednym z samorządów zawodowych utworzonych na mocy ustawy jest [Związek Rumuńskich Radców Prawych](#) (Ordinul Consilierilor Juridici din România – OCJR). Związek ten zrzesza izby radców prawnych ze wszystkich okręgów. Radcy prawni mogą również tworzyć inne samorzady zawodowe. Lista radców prawnych w podziale na okręgi jest dostępna na stronach internetowych członków Związku Rumuńskich Radców Prawych. (linki są dostępne na stronie internetowej OCJR)

Notariusze

Organizacja

Na mocy przepisów prawa rumuńskie Ministerstwo Sprawiedliwości powierzyło świadczenie usług notarialnych [Krajowej Unii Notariatu](#) (Uniunea Națională a Notarilor Publici – UNNP). Krajowa Unia Notariatu, jako organizacja zawodowa reprezentująca notariuszy, odpowiada za organizację zawodu notariusza i ochronę interesów swoich członków oraz dba o dobre imię zawodu. Członkami Unii są wszyscy notariusze. Są oni zrzeszeni w 15 izbach notarialnych działających przy sądach apelacyjnych.

Rola i obowiązki

W Rumunii notariusze świadczą usługi prawne w zakresie:

sporządzania dokumentów wymaganych w przypadku dziedziczenia ustawowego i testamentowego;
zawierania umów (sprzedaży, zamiany, alimentacyjnych, darowizny, ustanawiania hipoteki, zastawu, najmu rzeczy ruchomych i nieruchomości) oraz dokonywania innych czynności prawnych (ustanawiania poręczeń wymaganych przez instytucje wobec ich zarządców);
sporządzania dokumentów założycielskich spółek, stowarzyszeń i fundacji;
uwierzytelniania dokumentów;
poświadczania podpisów i ich wzorów oraz pieczęci;

innych czynności notarialnych przewidzianych przepisami prawa.

Inne zawody prawnicze

Komornicy

Krajowa Unia Komorników Rumuńskich (Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din România – UNEJ) jest organizacją zawodową, która posiada osobowość prawną i zrzesza wszystkich komorników. Dbą ona o dobre imię zawodu komornika. Jej zasadniczą misją jest reprezentowanie swoich członków i ochrona ich zawodowych interesów. Komornicy zrzeszeni są w 15 izbach działających przy właściwych sądach apelacyjnych.

Lista komorników dostępna jest na stronie [Krajowej Unii Komorników Rumuńskich](#).

Urzędnicy sądowi

Najwyższa Rada Sądownictwa (Consiliul Superior al Magistraturii) jest organem centralnym w systemie sądownictwa, odpowiadającym za regulację zawodu urzędnika sądowego.

Krajowa Szkoła Administracji Sądowej (Școala Națională de Grefieri, SNG), która jest instytucją publiczną posiadającą osobowość prawną i działającą pod nadzorem Najwyższej Rady Sądownictwa, odpowiada za przygotowanie do zawodu oraz doskonalenie zawodowe urzędników sądowych.

Rumuński system sądownictwa wspomagają różne grupy urzędników sądowych:

- sekretarze sądowi;
- specjaliści ds. statystyki;
- specjaliści ds. analiz prawnych;
- specjaliści ds. informatyki;
- archiwiści;
- urzędnicy rejestrowi.

Więcej na temat tego zawodu prawniczego można się dowiedzieć z tego [dokumentu](#) (354 Kb) .

Referendarze sądowi

Zasiadają oni w składzie orzekającym w pierwszej instancji w sprawach dotyczących sporów z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych.

Uczestniczą w obradach z głosem doradczym i podpisują wyroki. W treści wyroku umieszcza się ich opinie i uzasadnienie w razie zgłoszenia zdania odrębnego. Jeżeli w skład panelu wchodzi referendarze sądowi, przewodniczący może powierzyć jednemu z nich sporządzenie wyroku.

Referendarze sądowi są powoływani przez Ministra Sprawiedliwości na wniosek Rady Społeczno-Gospodarczej (Consiliului Economic și Social) na okres 5 lat. Warunkiem powołania jest wcześniejsze wykonywanie zawodu prawniczego przez co najmniej taki okres oraz spełnienie wszystkich warunków przewidzianych w ustawie.

W trakcie wykonywania swojej funkcji referendarze sądowi mają zagwarantowaną stabilność zatrudnienia i podlegają wyłącznie ustawie. Składają przysięgę przewidzianą w ustawie dla sędziów. Obowiązują ich także te same przepisy dotyczące obowiązków, zakazów, braku możliwości łączenia stanowisk, naruszeń, sankcji dyscyplinarnych i powodów odwołania ze stanowiska, które mają zastosowanie do sędziów i prokuratorów.

Łączną liczbę stanowisk asystentów sądowych i ich przydział do sądów, w zależności od nakładu pracy, określa rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości.

Warunki, procedurę wyboru i procedurę powoływania kandydatów na stanowiska referendarzy sądowych przez Ministra Sprawiedliwości na wniosek Rady Społeczno-Gospodarczej, a także warunki ich oddelegowania i przeniesienia określa się w decyzji rządu.

Asystenci sędziego

W skład Wysokiego Trybunału Kasacyjnego i Sprawiedliwości wchodzi zespół asystentów sędziego, którzy biorą udział w rozprawach.

Ich obowiązki obejmują:

- zapewnienie odpowiedniego wypełniania zadań przez sekretarzy sądowych i archiwistów, aby umożliwić sprawny przebieg rozpraw, kierowanie pracą sekretarzy sądowych;
- przygotowywanie określonych sprawozdań w toku postępowania (dotyczących dopuszczalności zaskarżenia co do zasady oraz skargi kasacyjnej);
- rejestrowanie, w odniesieniu do każdej sprawy, wniosków ustnych zgłoszonych do protokołu przez strony i prokuraturę oraz środków zarządzonych przez sąd;
- sporządzanie protokołów, z wyjątkiem protokołów rozprawy;
- udział w obradach z głosem doradczym;
- redagowanie wyroków zgodnie z przydziałem przewodniczącego składu orzekającego, przestrzeganie określonych w przepisach terminów itp.

Więcej informacji o pracy asystentów sędziego można znaleźć w tym [dokumencie](#) (126 Kb) .

Ostatnia aktualizacja: 10/01/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.